VERPLEEGKUNDIG LEIDERSCHAP IN ACTIE:

implementatie van hand- en voetkoeling bij patiënten behandeld met taxanen

C. Roth, C. De Wit, M. Stevens, M. Klinkhamer, A. Willemsen, J. Knol

tergooimc

ACHTERGROND

Chemotherapie-geïnduceerde perifere neuropathie (CIPN) is een veelvoorkomende en vaak irreversibele bijwerking van taxanen, die leidt tot pijn, gevoelsverlies en verminderde kwaliteit van leven.

Effectieve medische behandelingen ontbreken. Verpleegkundig specialisten van Tergooi Medisch Centrum (TMC) initieerden de implementatie van hand- en voetkoeling (HVK) als verpleegkundige interventie, want landelijk is het nog geen standaardzorg. Dit project illustreert hoe verpleegkundig leiderschap zorginnovatie in de praktijk mogelijk maakt, in lijn met het motto van de verpleegkundige ontwikkelagenda van TMC: “Verpleegkundigen aan zet”.

DOEL

Beschrijven hoe verpleegkundig leiderschap middels eigenaarschap en interdisciplinaire samenwerking heeft geleid tot de implementatie van HVK en hoe deze innovatie patiëntenzorg en professionalisering van verpleegkundigen versterkte.

METHODE

De implementatie volgde zeven opeenvolgende stappen:

1. Literatuuronderzoek voor wetenschappelijke onderbouwing en draagvlak.
2. Financiering van koelapparatuur.
3. Protocolontwikkeling en scholing door en voor verpleegkundigen.
4. Ontwikkelen van patiëntinformatie en voorlichting.
5. Organisatorische integratie binnen de dagbehandeling.
6. Opzet van onderzoek naar patiëntervaringen en effectiviteit.
7. Publicatie en kennisdeling.

METHODE EN RESULTATEN

1. Literatuuronderzoek:
Verhoogde het bewustzijn en draagvlak voor CIPN bij verpleegkundigen en oncologen, wat leidde tot beter afgestemde supportive care en behoud van kwaliteit van leven.

2. Financiering:
Maakte aanschaf van de benodigde koelapparatuur mogelijk, waardoor HVK beschikbaar werd voor alle patiënten behandeld met taxanen op de dagbehandeling.

3. Protocolontwikkeling en scholing:
Verpleegkundigen ontwikkelden protocollen en verzorgden scholing en trainingen voor correcte toepassing van HVK.

4. Patiëntinformatie en voorlichting:
Patiënten werden geïnformeerd over HVK en CIPN-preventie, waardoor gezamenlijke besluitvorming en actieve betrokkenheid bij de behandeling werden bevorderd.

5. Organisatorische integratie:
HVK werd geïntegreerd als standaard-onderdeel van het oncologische zorgtraject. Verpleegkundigen namen hierin eigenaarschap over uitvoering, contra-indicatie-screening, dataverzameling en deelname aan vervolg-onderzoek. Interdisciplinaire samenwerking met oncologen, management, planning en het wetenschapsbureau droeg bij aan een succesvolle implementatie.

fictieve afbeelding

6. Wetenschappelijk onderzoek:
Kwalitatief en kwantitatief onderzoek werd opgezet met actieve betrokkenheid van verpleegkundigen.

7. Publicatie en kennisdeling:
De opgedane kennis resulteerde in een publicatie in een oncologisch vakblad en presentaties tijdens congressen, hiermee werd de innovatie gedeeld.

5 HAND/VOET KOELAPPARATEN BESCHIKBAAR

32 ZORGPROFESSIONALS GESCHOOLD

221 PATIËNTEN ONTVINGEN HVK IN 2025

39x HVK PER WEEK

CONCLUSIE

Verpleegkundig leiderschap kan leiden tot succesvolle implementatie van zorginnovaties. Actieve betrokkenheid bij patiëntenzorg, educatie en onderzoek verbetert patiëntuitkomsten en professionalisering. Verpleegkundigen kunnen een significante bijdrage leveren aan innovatie en kwaliteit van leven van patiënten met (mogelijke) CIPN.

Aanbevelingen: verpleegkundigen wordt aangeraden een proactieve leiderschapsrol te nemen, gericht op protocolontwikkeling, scholing, interdisciplinaire samenwerking en deelname aan en het initiëren van (multicenter)onderzoek om implementatie van zorginnovaties te bevorderen.

LITERATUUR

1. **Beijers et al. 2020.** Multicenter randomized controlled trial to evaluate the efficacy and tolerability of frozen gloves for the prevention of chemotherapy-induced peripheral neuropathy.
2. **Michel et al. 2025.** Efficacy of hand cooling and compression in preventing taxane-induced neuropathy: The POLAR randomized clinical trial.
3. **Coolbrandt et al. 2023.** A randomized controlled trial of hand/foot-cooling by hilotherapy to prevent oxaliplatin-related peripheral neuropathy in patients with malignancies of the digestive system.

CONTACT

croth@tergooi.nl

tergooimc

Poster nummer: P16
September 2026